

Datum	Diarienummer
2026-10-13	10577-2025

Skötselplan för Malå-Storforsens naturreservat i Malå och Norsjö kommuner

Foto: Kristina Larsson.

1 Beskrivning av naturreservatet

1.1 Läge och landskap

Naturreservatet Malå-Storforsen är beläget cirka 20 km sydost om Malå samhälle och delas av kommungränsen mellan Malå och Norsjö kommuner. Reservatet utgör en cirka 2 km långsträckt del av Malån (Málágeiädnuo) som är djupt nedskuren i landskapet. Malån är oreglerad och har artrik växtlighet och mycket intressant geomorfologi med bland annat Storforsens kanjon. I reservatet ingår även stränder, skogsmark, våtmarker och mindre vattendrag i nära anslutning till Malån. Det omgivande landskapet är kuperat och i naturreservatet varierar höjden över havet från 238 till 295 meter.

Naturreservatet Malå-Storforsen (röd med svart streckad linje) ligger cirka 20 km sydost om Malå. På kartan syns också några relativt närliggande naturreservat (grön streckad markering).

1.2 Naturgeografiska förhållanden

Malån är ett oreglerat biflöde till Skellefteälven som i naturreservatet uppvisar en intressant geomorfologi genom kombinationen av erosion och sedimentationsavsättningar. Naturreservatet är känt för sin djupa kanjon med Storforsen brusande i botten.

Berggrunden i naturreservatet tillhör de svekokarelska orogenen och består huvudsakligen av gråvacka med hög lerhalt tillhörande Vargforsgruppen. I väster, uppströms Storforsen, finns en intrusion (gång) av mer basiska magmatiska bergarter, gabbro-diorit¹.

Kanjonen i naturreservatets västra halva är en s.k. kursudal. I den smala kanjonen har inlandsisarna genom årtusendena spolat bort jord och stenar och blottat dagens kala berghällar. I kursudalen syns tydligt bergets skifferartade struktur med nästan lodrät stupning. Kalspolat berg finns också på holmen i reservatets västra del. Andra spår från inlandsisen är isälvrännor som finns på flera ställen, bland annat vid Storforsen.

Vid Harrforsen vidgas dalgången och det bortspolade isälvs materialet har avsatts. Förutom kalt berg finns också mindre delar med morän och torv² i naturreservatet. Frostsprängning har skapat de kantiga blocken och stenarna som är spridda i naturreservatet. Frostsprängning, isskavning och Malåns vattenflödets erosion och sedimentation av material är processer som ständigt omformar och skapar nya naturmiljöer i naturreservatet.

1.3 Skog

Naturreservatets skogar utgörs av barrblandskog samt gran- och tallskog. Bitvis är det mycket gott om lövträd.

Skogarna på norra sidan Malån utgörs till största delen av medelålders skogar uppkomna efter äldre kalavverkningar. De är dock i huvudsak naturligt föryngrade via fröträd. Skogarna domineras av cirka 60–70 årig tallskog varav delar har ett stort lövinslag med björk och asp. I anslutning till Storforsen finns hällmarkstallskog på blockrik mark. Enstaka kolade stubbar och förekomst av kolflarnlav och vedskivlav visar att skogarna brunnit för länge sedan. Skogen på holmen i väster består till största delen av yngre talldominerad barrskog med inslag av gran och lövskog på den östra delen. En storm hösten 2023 gjorde att det bitvis 2026 ligger rikligt med stormfällda träd i de yngre skogarna.

På södra sidan av Malån är skogarna äldre och har ett större inslag av gran. Största delen utgörs av kontinuitetsskog. Huvuddelen av skogarna

¹ Sveriges geologiska undersökning (SGU). 2003. Berggrundskartan 23J Norsjö SV. Ai 175. Skala 1:50 000.

² Sveriges geologiska undersökning (SGU). 2003. Jordartskartan 23J Norsjö. Ak 44. Skala 1:100 000.

är cirka 100 – 140 år men har visst inslag av äldre träd. Det finns även mindre partier med gransumpskog med ett örtrikt fältskikt.

Skogsbruk har varit tillåtet i delar av naturreservatet enligt 1992 års besluts föreskrifter. Det finns därför spår av skogsbruk i reservatet men majoriteten av skogsbruksåtgärderna gjordes innan naturreservatet bildades.

1.4 Våtmarker

Två små, öppna myrar finns i naturreservatet. En myr ligger centralt på holmen i den västra delen av reservatet och den andra är på södra sidan om Malån i reservatets mellersta delar.

1.5 Vattendrag

Malån är ett oreglerat biflöde till den hårt reglerade Skellefteälven. Malån rinner cirka 2 kilometer genom naturreservatet, till stor del djupt nedskuren i landskapet.

Malåns lopp genom naturreservatet kännetecknas främst av den djupa kanjonen med Storforsen. Uppströms Storforsen finns en holme i ån. Nedströms Storforsen och kring Harrforsen flackar landskapet ut. I naturreservatet mynnar två bäckar i Malån: Kvarnbäcken i väster och en mindre bäck från Skäppträskåheden i öster.

De mer lågt liggande stränderna utmed Malån översvämmas regelbundet. Det finns både stenrika skravelstränder och strandängar på sedimentmark med gräs och starrvegetation. De årligen återkommande översvämningarna tillsammans med den i delar basiska berggrunden gör att det kring ån finns artrika naturmiljöer med bland annat brakved, fjällruta, pors och svarthö. Drillsnäppa, gulärta och forsärta är några av de fåglar som finns i och kring vattendraget.

1.6 Arter

I Malå-Storforsens naturreservat finns gott om livsmiljöer för arter knutna till vattendrag, våtmarker och barnaturskogar samt övergångsmiljöerna mellan dessa naturtyper.

I Malåns lugnflytande partier förekommer flodpärlmussla, en art som är starkt hotad och som omfattas av ett åtgärdsprogram³. Malån har länge varit ett av länets viktigaste vattendrag för utter. Vattendraget har också värdefulla bestånd av harr och sik.

De basiska bergarterna i och i närheten av reservatet gör att det i delar av naturreservatet finns en kalkgynnad flora. Flera orkidéer har noterats. Spindelblomster och knärot finns spritt i naturreservatet och norna växer sparsamt längs den södra sidan om Malån.

Ett antal naturvårdsarter^{4,5} förekommer i naturreservatet, se bilaga 1.

1.7 Kulturhistoria

Naturreservatet ligger inom de tidigare kronoparkerna Vidmarken inrättad 1877 och Skäppträsk.

Ett minne från flottningstiden är dragbanan där båtar drogs förbi de vilda forsarna i Malån. Foto: Frida Björkelid.

Malån har varit allmän flottled från Svartselet till utloppet. Ett spår i reservatet från flottningstiden är båtdraget vid Storforsen. Det byggdes för att göra det lättare att dra båtarna på land förbi forsarna. En kortare

³ Havs- och vattenmyndigheten. 2020. Åtgärdsprogram för flodpärlmussla Margaritifera margaritifera (Linnaeus, 1758). Rapport 2020:19. ISBN 978-91-88727-83-1.

⁴ Naturvårdsarter är en samlingsterm för skyddade arter enligt Artskyddsförordningen, typiska arter för livsmiljötyperna enligt EU:s art och habitatdirektiv, rödlistade arter, ansvarsarter, signalarter och nyckelarter.

⁵ Artdatabanken. 2013. Naturvårdsarter. SLU Artdatabanken rapporterar 14.

sträcka av båtdraget har restaurerats på Malåns södra sida. Intill den norra stranden i höjd med Harrforsen finns en flottarkoja. Tidigare fanns även en flottarkoja norr om Storforsen, men den brann ned 2019. Norr om Harrforsen finns också en relativt välbevarad tjärdal⁶.

Det finns inga registrerade fornlämningar eller kulturlämningar inom naturreservatet i Riksantikvarieämbetets söktjänst Fornsök⁷.

1.8 Renskötsel

Naturreservatet ligger inom Malå sameby. Malå sameby är Sveriges sydligaste skogssameby. Renarna betar året om i skogslandskapet. Lappmarksgränsen löper genom naturreservatet strax nedströms Storforsen. Den östra delen av reservatet ingår därför i samebyns vinterbetesområde och den västra delen utgör åretruntland. Ett spärrstängsel för rennäringen finns vid lappmarksgränsen.

Huvuddelen av reservatet ligger inom kalvningsland och trivselland. Inga riksintressen för rennäringen enligt 3 kap. 5 § miljöbalken ligger inom naturreservatet enligt Sametingets kartor⁸. Strax norr om naturreservatet finns ett trivselland och sydväst om naturreservatet passerar en flyttled av riksintresse. En svår passage kring Malån finns väster om naturreservatet.

Andra områden än de som redovisas på Sametingets kartor kan få ökad betydelse på grund av bland annat väder, betestillgång samt övriga verksamheter och aktiviteter inom beteslandet. Samhällen, utbyggda älvar, vägar, skogsbruk, turism m.m. i samebyns vinterbetesområde gör att renarna behöver mycket tillsyn i vinterbeteslandet. Tjockt snötäcke och hård skare gör att det i vinterbeteslandet är nödvändigt att ha tillgång till hänglavsbyte.

1.9 Friluftsliv

Malå-Storforsens naturreservat är genom sina forsar, kanjon och skogar ett intressant och välbesökt utflyktsmål.

Naturreservatet är väl värt ett besök året runt för exempelvis vandring, skidåkning, fiske, fågelskådning, svamp- och bärplockning. För den geologiskt och/eller botaniskt intresserade finns det mycket att

⁶ Skogsstyrelsen. Skogens karta. Skog och Historia. Kontrollerat 2006.

⁷ Riksantikvarieämbetets databas Fornsök.

⁸ Sametinget. IRENNMARK. Rennäringens markanvändningsdata. www.sametinget.se.

upptäcka i naturreservatet. Den djupt nedskurna kanjonen med den brusande Storforsen kan beundras från hängbron över Malån. I reservatet växer tre arter orkidéer, brakved, tibast och ängsruta. I reservatet finns också goda möjligheter att höra visslandet från Europas minsta uggla, den dagaktiva sparvugglan, och trummandet från Europas största hackspett, spillkråka.

Andra besöksmål i naturreservatet är båtdraget från flottningstiden på södra sidan av ån. I höjd med Harrforsen på Malåns norra strand ligger en flottarkoja som restaurerats under 2024–2025, Harrforsstugan. Där är det möjligt att rasta och övernatta. Malån är känd i fiskekretsar för sitt fina fiske efter bland annat öring, harr och sik. Var det är tillåtet att fiska i kan variera liksom tillåtna fångstredskap, baglimits, minimimått, förbudstider med mera.

Naturreservatet ligger relativt långt från större vägar och orter men är lättillgängligt så till vida att vägar leder in till reservatsgränsen från båda sidor om Malån. Tidvis kan skogsbilvägarna vara svårframkomliga med bil. Ett besök i naturreservatet inleds då med en vandring på cirka 10 kilometer eller skidtur från exempelvis byn Finnberget. Markerade leder från parkeringar på båda sidor om Malån visar vägen in i naturreservatet och passerar reservatets besöksmål.

2 Natura 2000

Större delen av naturreservatet Malå-Storforsen ingår sedan 2005 i det europeiska nätverk av värdefulla områden, Natura 2000⁹ (SE0810357). För Natura 2000-området Malå-Storforsen finns en bevarandeplan¹⁰ i vilken det anges vad som krävs för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus för utpekade arter och livsmiljötyper. För Natura 2000-området Malå-Storforsen¹¹ är

utpekade arter

- Flodpärlmussla (*Margaritifera margaritifera*)
- Norna (*Calypso bulbosa*)

⁹ European Commission: Natura 2000 – map and standard data form
<https://natura2000.eea.europa.eu/>

¹⁰ Länsstyrelsen Västerbotten. 2017. Bevarandeplan för Natura 2000-området Malå-Storforsen. Diarienummer 512-7552-2016.

¹¹ European Environment Agency. Biodiversity information system for Europe (BISE). Interactive Natura 2000 map viewer. Läst 2026-05-21.

- Stensimpa (*Cottus gobio*)

och utpekade livsmiljötyper

- Mindre vattendrag
- Öppna mossar och kärr
- Taiga

3 Skötselområden för naturmiljöer

Reservatet är indelat i tre skötselområden med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna i naturreservatet samt behov av åtgärder (se även bilaga 2). För varje skötselområde redovisas bevarandemål som beskriver vilket tillstånd som ska bevaras eller uppnås i skötselområdet. För varje skötselområde redovisas också skötselåtgärder som kan behöva genomföras av Länsstyrelsen, som förvaltare av reservatet, i enlighet med reservatets föreskrifter och i mån av tillgängliga resurser.

För beskrivning av skötselområdenas naturtyper och arter se kapitel 1.

3.1 Främmande arter

För området främmande arter kan på ett negativt sätt påverka förekomsten och spridningen av den naturliga floran och faunan.

Bevarandemål

För samtliga skötselområden gäller att främmande arter eller stammar inte ska utgöra ett hot mot naturreservatets naturvärden.

Skötselåtgärder

För området främmande arter ska i alla skötselområden kunna tas bort om behov uppstår.

3.2 Skötselområde 1: Barrblandskog

Areal: 57 hektar.

Skötselområdet består av naturreservatets skogar. Huvuddelen är barrnaturskog med i delar ett relativt stort lövinslag. Närmast ån finns några svämskogar som regelbundet översvämmas.

Enligt föreskrifterna i beslutet 1992 har skogsbruk varit tillåtet i delar av naturreservatet. Sedan bildandet av naturreservatet har kalavverkning varit tillåten i större delen av reservatet, med undantag av en bård på 20 meter på var sida om ån samt på myrar, i myrkanter och på hållmarker – där plockhuggning varit tillåten. Endast småholmarna i ån har varit helt undantagna från skogsbruk. Avverkning i den taiga-klassade delen av skogen är tillståndspliktig utifrån Natura 2000-skyddet och har således skyddats från avverkning sedan 2005. Naturreservatets skogar avverkades främst innan naturreservatet bildades. På 1960- och 1970-talet kalavverkades skogarna i väster norr om ån och på holmen samt norr om Harrforsen. Mindre delar av skogarna vid naturreservatets gränser är påverkade av omfattande avverkningar utanför naturreservatet från 1980-talet fram till 2025^{12, 13}. De yngre skogarna norr om ån berördes av en kraftig storm hösten 2023, vilket gav upphov till den rika förekomsten av stormfällda träd i bestånden. Med tiden kan dessa skogar utveckla högre naturvärden.

Båtdraget från flottningstiden passerade Storforsen i en båge genom skogen på södra sidan om Malån¹⁴. I skötselområdets västra del finns en kraftledning med ledningsgata.

Bevarandemål

- Skogen ska i huvudsakligen präglas av naturliga processer såsom trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Som en del i skogens naturliga utveckling kan dessa processer medföra att området periodvis kan komma att få en förändrad karaktär.
- Skogens struktur och sammansättning kan i delar vara påverkad av brand eller motsvarande störning. I perioder efter en störning kan områden vara öppna och luckiga med nya spirande trädgenerationer. I senare stadier kan skogen vara mer sluten. Vissa mindre delar av skogen är naturligt fuktiga eller blöta och kommer därför att brinna väldigt ytligt eller inte alls, vilket är en del av dynamiken i ett brandpräglat landskap.

¹² Lantmäteriet. Ortofoto svart/vit: 1963, 1973, 1994, 1999 och 2005. Ortofoto färg: 2009, 2013, 2018 och 2022. Ortofoto IR: 2005 2009, 2013 och 2022.

¹³ Skogsstyrelsen. Karttjänst Skogens karta. Utförd avverkning. Läst 2026-09-17.

¹⁴ Lantmäteriet. Ortofoto svart/vit 1963 och 1973.

- Medelålders- och ungskogar ska förvaltas så att höga naturvärden på lång sikt utvecklas och att områdena därmed förstärker värdena i reservatets övriga delar.
- Skogen ska utmärkas av olikåldrighet, luckighet och genomgående stor strukturell variation. Grova och gamla träd ska vara vanliga. Generellt ska tillgången på stående och liggande död ved vara stor.
- Skötselområdet ska ha en naturlig hydrologi.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer.

Skötselåtgärder

Åtgärder för att öka öppenheten och minska konkurrensen

Där igenväxning och förtätning av trädskiktet kan påverka områdets naturvärden negativt kan exempelvis ringbarkning eller fällning av gran genomföras för att öka solinstrålningen och minska konkurrensen.

Lövgynnande och variationsskapande åtgärder

I de fall områdets utveckling riskerar att gå i en icke önskvärd riktning kan till exempel selektiva rójningar, frihuggningar eller andra åtgärder genomföras för att skapa ett bra utgångsläge för att området ska utvecklas åt ett gynnsamt håll.

Åtgärder för att öka mängden substrat

Där brist på substrat som död ved kan påverka områdets naturvärden negativt kan exempelvis ringbarkning eller fällning av träd genomföras för att öka tillförseln av substrat.

Bränning

Området bör naturvårdsbrännas där det är tekniskt möjligt. En bränning syftar till att upprätthålla eller återskapa en brandpräglad skogsstruktur med de strukturer och arter som är knutna till brand. En bränning kan medföra ökad öppenhet, skiktning och föryngring av främst tall och löv; ökad mängd död ved och strukturer som brandljud som kan medföra ökad livslängd på träden. Skötselområdet kan delas upp och brännas i mindre delar om det bedöms lämpligt. Exakt avgränsning och frekvens för de enskilda naturvårdsbränningarna tas fram i samband med den brandplan som görs inför varje enskild bränning.

Brandefterliknande åtgärder och markstörning

Om bränning i olika former inte är möjligt att genomföra kan olika brandefterliknande åtgärder genomföras för att främja strukturer och arter som är knutna till brand. Det kan ske genom att fälla träd, ringbarka eller på annat sätt skada träd, tillföra död ved eller genomföra markstörning.

Stängsling

Om den föryngring som kommer efter en bränning bedöms ha dåliga förutsättningar att utvecklas på grund av intensivt bete kan stängsling genomföras.

Hydrologisk återställning

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan vid behov en återställning av hydrologin genomföras.

3.3 Skötselområde 2: Vattendrag

Areal: 13 hektar.

Skötselområdet består av Malån och två tillrinnande vattendrag samt dessa vattenmiljöers svämplan (= den yta som påverkas av återkommande översvämningar). Några svämskogar ingår i skötselområde 1.

I VatteninformationsSystemSverige (VISS) har Malån (SE722470-165325) och Kvarnbäcken (SE722288-165482) getts måttlig ekologisk status i enlighet med EU:s vattendirektiv¹⁵. Malån har varit allmän flottled och det finns i naturreservatet tydliga spår från den tiden. I likhet med länets övriga sjöar och vattendrag finns viss påverkan av långväga luftföroreningar som kvicksilverföreningar och bromerade difenyletrar.

Under flottningsepoken rensades forssträckorna i huvudfåran i naturreservatet och några sidofåror sattes igen med sten vid inflödet. Det förekommer inga dammar eller andra vandringshinder vid Malån. Harrforsen restaurerades 2006 av Norsjö sportfiskeklubb, bland annat öppnades sidofåror och stenpirar upp längst i öster i skötselområdet.

¹⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område.

Flodpärlmussla förekommer i Malåns lugnflytande partier. Flodpärlmussla omfattas av åtgärdsprogram¹⁶. Den lever nedgrävd och har höga krav på sin miljö: vattnet ska vara klart, syrerikt, näringsfattigt och pH-värdet ska vara minst 6,2. Under larvstadiet är flodpärlmusslan beroende av öring eller lax som värddjur. Malån har länge varit ett av länets viktigaste vattendrag för utter. Vattendraget har också värdefulla bestånd av harr och sik.

Malån är riksintresse för naturvården¹⁷ (NRO 24029) enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Riksintresset omfattar även strandmiljöerna vid Malån. Till de nationellt höga naturvärdena räknas bland annat Malåns oreglerade flöde, kanjonen i naturreservatet, förekomsten av flodpärlmussla, den starka stammen av utter samt de artrika regelbundet översvämmade markerna vid Malån. Malån är den hårt reglerade Skellefteälvens största biflöde, men är inte påverkad av vattenregleringar. Malån är enligt 4 kap. 6 § miljöbalken skyddad mot vattenkraftsutbyggnad och mot vattenreglering och vattenöverledning för kraftändamål.

Bevarandemål

- Skötselområdets sjöar och vattendrag ska ha en naturlig hydrologi och vattenkemi.
- Skötselområdets sjöar och vattendrag inklusive svämplan ska präglas av naturliga processer med de strukturer och art-samhällen som hör till naturtyperna. Naturliga erosions- och sedimentationsprocesser ska tillåtas fortgå ostört och forma strukturer och livsmiljöer.
- Vattenkvaliteten ska vara god med försumbar påverkan av mänskliga faktorer, till exempel övergödande, försurande och grumlande ämnen. Det ska inte förekomma gödsling, kalkning eller dikning.
- Vattenlevande organismer ska ha fria vandringsvägar.
- Flodpärlmussla ska finnas spridd i området och dess population ska inte minska. Populationen ska ha nyrekrytering av småmusslor och vara livskraftig. Det ska finnas livskraftig population av värd fisk, framför allt öring, för att flodpärlmusslan ska kunna föryngra sig.

¹⁶ Havs- och vattenmyndigheten. 2020. Åtgärdsprogram för flodpärlmussla Margaritifera margaritifera (Linnaeus, 1758). Rapport 2020:19. ISBN 978-91-88727-83-1.

¹⁷ Länsstyrelsen i Västerbottens län. Riksintressen för naturvård Västerbottens län. Meddelande 4:2001. Samt värdebeskrivning 2023-05-02.

- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer inom området.

Skötselåtgärder

Fri utveckling

Skötselområdet ska huvudsakligen utvecklas fritt genom naturliga processer.

Hydrologisk restaurering

Där vattenmiljön påverkats negativt av exempelvis flottningsåtgärder kan restaurering för återställning av hydrologin genomföras.

3.4 Skötselområde 3: Våtmarker

Areal: 1 hektar.

I skötselområdet ingår två små öppna myrar. Svämängarna och de lågt liggande steniga stränderna vid Malån ingår i skötselområde 2.

Den centrala södra myren ligger vid båtdraget från flottningstiden. Sedan bildandet av naturreservatet 1992 har plockhuggning tillåtits både på myrar och i myrkanter inom hela naturreservatet.

Reservatets våtmarker är förfaller överlag vara hydrologiskt opåverkade men äldre småskalig dikning eller annan hydrologisk påverkan kan ha förekommit, exempelvis i anslutning till myren i reservatets södra del.

Bevarandemål

- Skötselområdet ska huvudsakligen bestå av fysiskt och hydrologiskt intakta våtmarker.
- I området ska det finnas olika naturligt förekommande naturmiljöer med de strukturer, vegetationstyper och arter som hör till dessa naturmiljöer.
- De hydrologiska- och hydrokemiska förhållandena ska vara opåverkade. Hydrologin ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året.

- Skötselområdet ska präglas av naturliga ekologiska och hydrologiska processer såsom nederbörd, grundvattenflöden och översvämningar.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer inom området.

Skötselåtgärder

Fri utveckling

Skötselområdet ska huvudsakligen utvecklas fritt genom naturliga processer.

Hydrologisk återställning

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin genomföras.

4 Skötsel för friluftsliv

Här redovisas de skötselåtgärder som kan behöva vidtas i området för att syftet med naturreservatet ska kunna uppnås och som kan genomföras av Länsstyrelsen, som förvaltare av reservatet, i enlighet med reservatets föreskrifter och i mån av tillgängliga resurser.

I naturreservatet verkar också andra aktörer än Länsstyrelsen, till exempel turistföretag och föreningar.

Se också kapitel 1.9 och 5 samt bilaga 3.

Beskrivning

Naturreservatet är trots att det ligger relativt långt från orter och större vägar ett relativt välbesökt besöksmål med stort värde för turism, främst för fritidsfiske.

Tillgängligheten är relativt god med skogsbilvägar som leder till naturreservatet på båda sidor om Malån. Parkeringsplatser finns både på norra och södra sidan om Malån med informationsskyltar och i naturreservatet finns markerade leder. Reservatet har flera eldplatser och en stuga för rast och övernattning, Harrforsstugan.

Mål för friluftsliv

- Det övergripande målet för friluftslivet är att reservatet ska vara tillgängligt för naturupplevelser, rekreation och naturstudier utifrån sina befintliga förutsättningar och bevarandet av naturtyper och arter.
- Den natur- och kulturvårdande förvaltningen och skötseln bevarar och berikar upplevelsevärdena.
- Det ska vara möjligt att på olika sätt få information om naturreservatets upplevelsevärden inför och under besök i området. Informationen ska underlätta för besökare att uppleva området och förhöja upplevelsen av besöket. Informationen ska också bidra till att reservatets syfte att bevara naturtyper och arter uppnås.
- Friluftsanordningar ska underlätta för besökare att uppleva områdets naturmiljöer och arter.
- Reservatets intressanta naturmiljöer och arter ska kunna besökas utan att skada eller störa dem.

Åtgärder för friluftsliv

Förvaltningen och skötseln av Malå-Storforsens naturreservat ska utifrån de naturgivna förutsättningarna och bevarandet av naturtyper och arter också möjliggöra ett varierat utbud av friluftsupplevelser och friluftaktiviteter. Det fortsatta nyttjandet av området ska stimuleras och ske på ett sådant sätt att områdets naturvärden långsiktigt bibehålls. Naturreservatets entré, information, vägvisare och övriga friluftslivsanordningar ska vara i gott skick och underlätta för besökare att uppleva området.

Följande åtgärder ska vara möjliga att utföra inom förvaltningen av naturreservatet:

- Sätta upp informationsskyltar, utformade i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar, i anslutning till naturreservatet,
- Information om naturreservatet på Länsstyrelsens webb, via appar och andra tekniska lösningar,
- Anläggande och skötsel av entré, parkeringar, leder, stuga, rast- och eldplatser med tillhörande anläggningar,

Datum

2026-10-13

Diarienummer

10577–2025

- Genomföra säkerhetsförebyggande åtgärder, exempelvis sätta upp och underhålla livbojar samt informera om halkrisk vid hållar och stup,
- Vid behov genomföra begränsad röjning för att synliggöra besöksmål, forn- och kulturlämningar samt vid behov förbättra utsikt vid besöksmål och besöksanläggningar,
- Producera och tillhandahålla tematisk information vid intressanta besöksmål, exempelvis om natur, arter, geologi och kulturhistoria,
- Om besökare påverkar reservatets upplevelsevärden eller värdefulla naturmiljöer och arter negativt, till exempel genom markslitage, kan åtgärder för att minska påverkan genomföras. Aktuella åtgärder kan vara exempelvis information samt kanalisering med markering av leder och spänger.

Karta med besöksmål, anordningar för friluftslivet och förslag på platser för information finns i bilaga 3.

De upplevelse främjande åtgärderna genomförs utifrån behov samt tillgängliga resurser och prioriteringar tillsammans med andra naturreservat i länet.

Uppföljning av naturtyper och arter samt friluftslivets utveckling i naturreservatet kan bidra med värdefull information om behov av nya anordningar och andra åtgärder. Det är exempelvis viktigt att följa upp nedskräpning, slitage och andra sanitära frågor samt behov av information, rastplatser, vindskydd och liknande.

Förebyggande åtgärder

För att bevara naturreservatets friluftsvärden och höga naturvärden är det viktigt att slitage och andra störningar på naturmiljöerna undviks. Det kan handla om informationsinsatser, att förebygga mark- och vegetationsskador, störningar på fågel och djurliv, samt att tillhandahålla goda sanitära förhållanden. Informationen om naturreservatet ska vägleda besökare att färdas och nyttja naturreservatet så att slitage och störningar undviks.

5 Övriga anordningar och nyttjanderätter

Jakt och fiske får bedrivas av jakt- och fiskerättsinnehavare enligt gällande lagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter. Jakttorn får underhålls och sikt- och skjutgator får röjas enligt naturreservatets föreskrifter. Naturreservatet berörs av fiskesamfälligheten Norsjö Finnberget FS:4¹⁸.

I naturreservatet finns några anordningar som inte kommer att förvaltas inom ramen för naturreservatets primära skötsel. Det gäller bland annat:

- Vägarna som leder till och gränsar mot reservatet ägs av markägaren Sveaskog.
- En kraftledning korsar Malån i naturreservatets västliga delar (bilaga 3).
- Norsjö Malåns FVO arrenderar 2026 fiskerätten inom Norsjö kommun och Malåbygdens FVO innehar fiskerätten inom Malå kommun.
- Utedasset som står vid reservatsentrén sköts 2026 av Norsjö kommun.
- En enkel stig från Kvarnheden går till platsen där det tidigare stod en flottarkoja vid Storforsen (bilaga 3).
- Det finns ett spärrstängsel för rennäringen genom naturreservatet vid lappmarksgränsen.

Anläggningarna får finnas kvar och underhåll och annat är tillåtet i enlighet med naturreservatets föreskrifter. För delar av anläggningarna kan Länsstyrelsen komma att understödja skötsel och underhåll utifrån tillgängliga resurser och prioriteringar i andra naturreservat i länet.

6 Samråd angående renskötsel

Samråd mellan Länsstyrelsen och berörd sameby ska genomföras inför kommande skötselåtgärder i Malå-Storforsens naturreservat som kan

¹⁸ Lantmäteriet. Databas Fastighetssök.

medföra påverkan på renskötseln. Båda parter ska kunna ta initiativ till samråd.

7 Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

8 Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av naturreservatet utförs av naturvårdsförvaltaren i enlighet med Naturvårdsverkets riktlinjer. Tillsynen innefattar besiktning av att reservatets föreskrifter efterlevs.

Naturreservatets bevarandemål och skötselåtgärder ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur. Uppföljningen kommer att ske utifrån reservatets naturtyper och skötselområden. Dessutom ska naturvårdsförvaltaren följa upp utmärkningar, skyltar och friluftsanordningar. Det kan även vara av värde att följa upp besökarantal och hur naturreservatet nyttjas av besökare. Naturvårdsförvaltaren kan utse annan part att genomföra uppföljningen av anläggningar för friluftslivet samt naturtyper och arter. Brister och fel ska dokumenteras. Skötselåtgärder ska dokumenteras före och efter åtgärd för att möjliggöra en långsiktig uppföljning.

Bilagor

1. Artlista
2. Karta över skötselområden
3. Karta över anläggningar för friluftslivet och informationsskyltar

Bilaga 1

Artlista

Denna lista redovisar några av de arter som noterats inom naturreservatet Malå-Storforsen. Hotkategori presenteras enligt Artdatabankens rödlista¹⁹.

Lavar

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Alectoria sarmentosa	Garnlav	VU
Bryoria furcellata	Nästlav	
Carbonicola anthracophila	Kolflarnlav	NT
Carbonicola myrmecina	Mörk kolflarnlav	NT
Hertelidea botryosa	Vedskivlav	NT
Leptogium saturninum	Skinnlav	
Lobaria pulmonaria	Lunglav	NT
Nephroma arcticum	Norrlandslav	
Nephroma bellum	Stuplav	
Nephroma resupinatum	Luddlav	

Mossor

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Crossocalyx hellerianus	Vedtrappmossa	NT
Hylocomiadelphus triquetrus	Kransmossa	
Lophozia guttulata	Vedflikmossa	NT
Philonotis seriata	Skruvkällmossa	
Scapania uliginosa	Purpurskapania	

¹⁹ SLU Artdatabanken. 2026. Rödlistade arter i Sverige 2025. SLU Artdatabanken rapporterar. Nr 37:2026. CR=Critically endangered/Akut hotad, EN=Endangered/Starkt hotad, VU=Vulnerable/Sårbar, NT=Near threatened/Nära hotad.

Datum
2026-10-13Diarienummer
10577–2025

Svampar

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Amyloporia xantha	Citronticka	
Hydnellum ferrugineum	Dropptaggsvamp	NT
Microstoma protractum	Tulpanskål	

I de blöta sumpskogarna växer den vackra lilla svampen tulpanskål på döda kvistar av lövträd i mossan. Foto: Andreas Garpebring.

Kärlväxter

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Antennaria dioica	Kattfot	
Calamagrostis epigejos	Bergrör	
Calypso bulbosa	Norna	VU
Cirsium heterophyllum	Brudborste	
Convallaria majalis	Liljekonvalj	
Daphne mezereum	Tibast	
Goodyera repens	Knärot	VU
Linnaea borealis	Linnea	
Lycopodium annotinum	Revlummer	
Lycopodium complanatum	Plattlummer	
Melica nutans	Bergsslok	
Moneses uniflora	Ögonpyrola	
Neottia cordata	Spindelblomster	
Paris quadrifolia	Ormbär	

Datum
2026-10-13Diarienummer
10577–2025

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Parnassia palustris	Slätterblomma	
Thalictrum flavum	Ängsruta	
Tofieldia pusilla	Björnbrödd	

Blötdjur

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Aeshna caerulea	Flodpärlmussla	EN

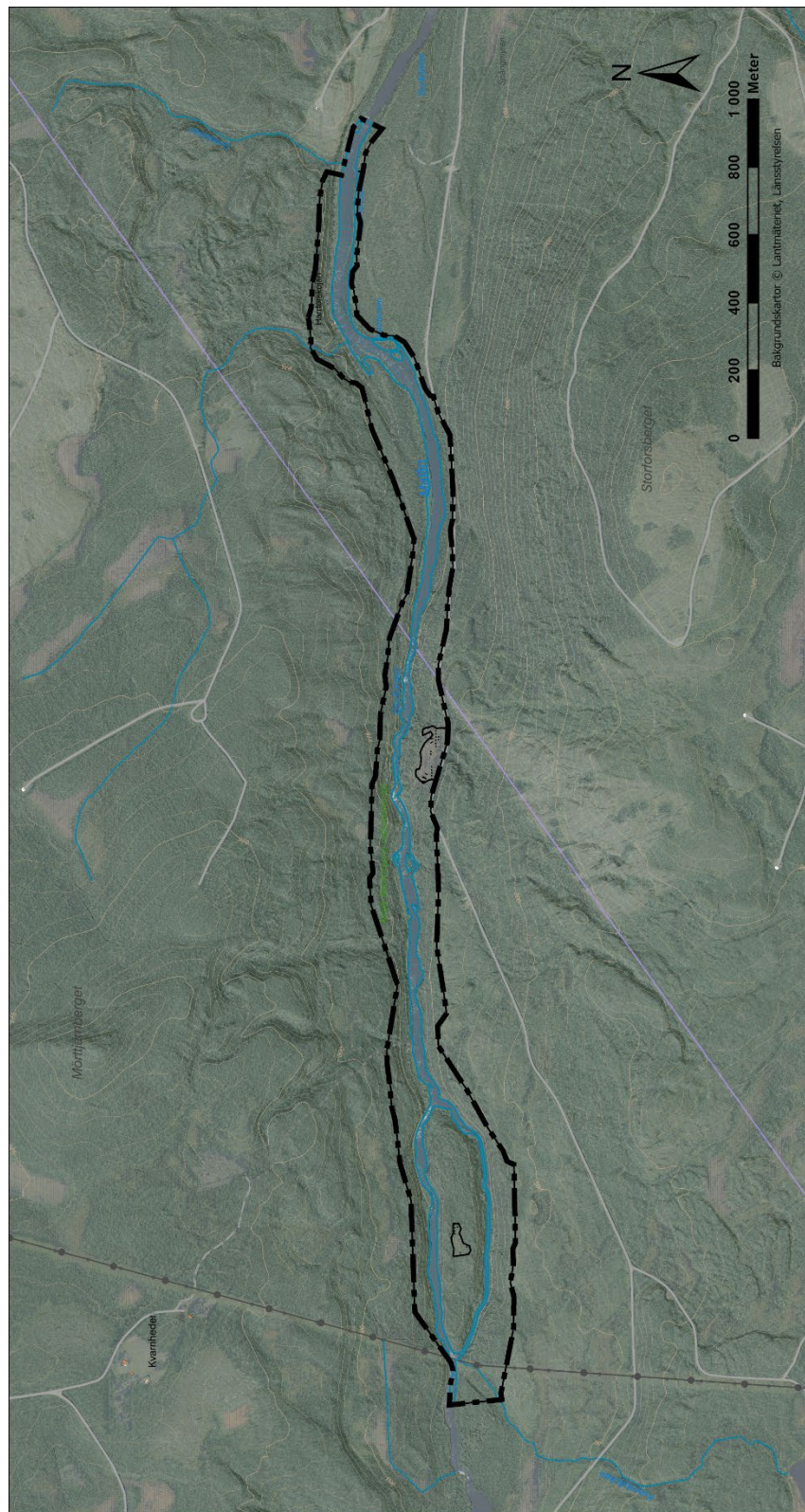
Fåglar

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
Actitis hypoleucos	Drillsnäppa	NT
Apus apus	Tornseglare	VU
Corvus corax	Korp	
Dryocopus martius	Spillkråka	
Ficedula hypoleuca	Svartvit flugsnappare	
Fringilla montifringilla	Bergfink	
Glaucidium passerinum	Sparvuggla	NT
Motacilla flava	Gulärta	
Poecile montanus	Talltita	NT
Regulus regulus	Kungsfågel	
Tetrao urogallus	Tjäder	
Turdus iliacus	Rödvingetrast	NT

Datum
2026-10-13

Diarienummer
10577–2025

Bilaga 2

Naturresevat gräns

1 Barrblandskog

2 Vattendrag

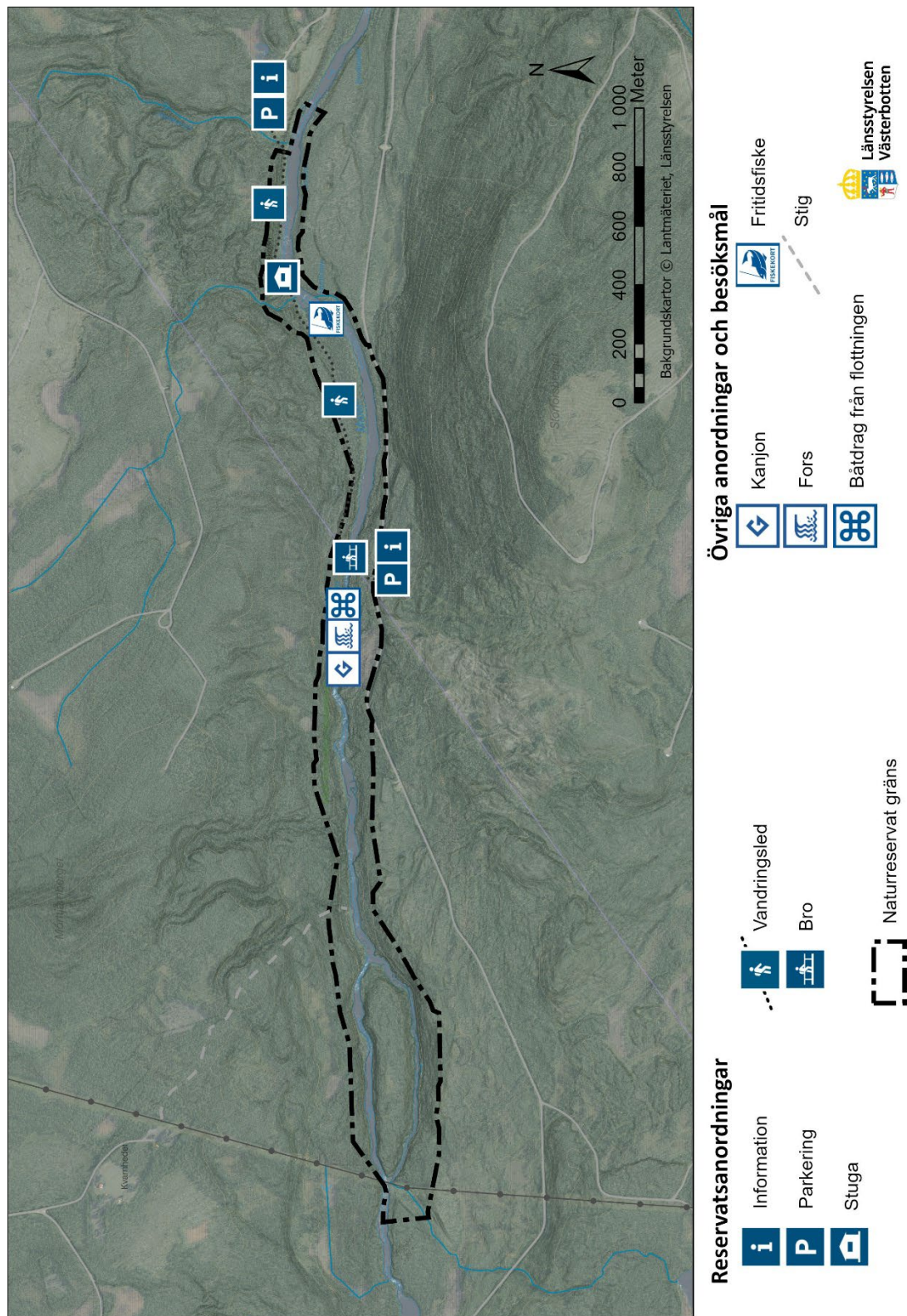
3 Våtmark

Karta med skötselområden för Malå-Storforsens naturreservat i Malå och Norsjö kommuner.

Datum
2026-10-13

Diarienummer
10577–2025

Bilaga 3

Karta med anordningar för friluftslivet och information i Malå-Storforsens naturreservat i Malå och Norsjö kommuner.